

Biografia naukowa Profesora Józefa Tymanowskiego

Profesor zwyczajny doktor habilitowany Józef Tymanowski jest związany z Uniwersytetem Warszawskim od 2009 roku na Wydziale Dziennikarstwa i Nauk Politycznych. Po ukończeniu studiów w 1983 roku na Wydziale Pedagogicznym Wojskowej Akademii Politycznej został zatrudniony w Instytucie Nauk Społecznych Wojskowej Akademii Technicznej (WAT). W latach 1997-2003 pełnił stanowisko – kierownika Zakładu Politologii w Instytucie Nauk Humanistycznych WAT. W okresie 1998-2003 pełnił także funkcję kierownika zaocznych Podyplomowych Studiów Integracji i Bezpieczeństwa Europejskiego.

W 1992 roku obronił doktorat w zakresie nauk wojskowych w Instytucie Nauk Humanistycznych Akademii Obrony Narodowej. Stopień naukowy doktora habilitowanego nauk humanistycznych ze specjalnością nauki o polityce - bezpieczeństwo narodowe, uzyskał na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Wrocławskiego w 2011 roku. Tematem rozprawy habilitacyjnej były *Sąsiedzkie państwa wschodnie w polskiej polityce bezpieczeństwa w latach 1990-2003*.

Od 2010 roku Uniwersytet Warszawski stał się pierwszym miejscem pracy zawodowej Jubilata. W 2015 roku uzyskał stanowisko profesora na Uniwersytecie Warszawskim, wieńcząc karierę tytułem profesora nauk społecznych w 2019 roku.

Zainteresowania badawcze Szanownego Jubilata koncentrowały się w początkowym okresie rozwoju pracy naukowej wokół problemów bezpieczeństwa międzynarodowego i przemian systemowych w państwach Europy Środkowej i Wschodniej. W kolejnych latach przedmiotem zainteresowań Profesora Józefa Tymanowskiego była polityka bezpieczeństwa państw poradzieckich oraz procesy systemowe w nich zachodzące. W każdym z tych

nurtów badawczych publikowano monografie, które stawały się interesującymi źródłami wiedzy dla badań kolejnych pokoleń pracowników naukowych. W pierwszym okresie kariery naukowej należy wyróżnić monografię *Sąsiedzkie państwa wschodnie w polskiej polityce bezpieczeństwa 1990-2003*, wydaną w 2009 roku. Podstawą źródłową do badań w tym obszarze była wnikliwa i drobiazgowo kwerenda archiwalna, której przeprowadzenie w owym czasie wymagało od badacza szczególnej determinacji i uporu. Owocem badań i analiz stały się również monografie zbiorowe, których Jubilat był redaktorem lub współredaktorem takie jak: *Międzynarodowe i wewnętrzne aspekty członkostwa Polski w NATO*, wydana w 1999 r., *Współczesne problemy globalne a bezpieczeństwo europejskie*, wydana w 2001 r., *Bezpieczeństwo państw i narodów w procesie integracji europejskiej*, wydana w 2002 roku oraz liczne artykuły naukowe opublikowane w czasopismach polskich i zagranicznych.

Drugi obszar Jego zainteresowań dotyczył przemian systemowych państw poradzieckich. Owocem tych badań były m.in. monografie zbiorowe pod redakcją lub współredakcją Jubilata: *Federacja Rosyjska w procesie demokratyzacji*, wydana w 2011 roku; *Ukraina między Wschodem a Zachodem*, wydana w 2014 roku; *Białoruś i Polska we współczesnej Europie*, wydana w 2015 roku oraz monografia autorska *Rola i znaczenie Republiki Białoruś we współczesnej Europie*, wydana w 2017 roku. Prace te wpisują się w problematykę przemian systemowych Wschodu, ukazując różne aspekty uwarunkowań wewnętrznych, jak i przemian systemowych zachodzących w środowisku międzynarodowym.

Dowodem na wkład Jubilata w rozwój europeistyki jest m.in. współredakcja naukowa objętej Patronatem Honorowym Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, obszernej monografii zbiorowej pt.: *Integracja Europejska. Główne obszary badawcze*, wydanej w 2015 r.

Profesor Józef Tymanowski był także redaktorem naczelnym czasopisma *Studia Wschodnioeuropejskie*, które zyskało uznanie w środowisku naukowym, zajmującym się poradzieckim Wschodem. Czasopismo to znajduje się na liście MEiN z 70 pkt. a jego Indeks Copernicus ICV wynosi 65,29 pkt.

Istotne miejsce w aktywności wydawniczej Szanownego Jubilata odgrywają również podręczniki akademickie, których był redaktorem naukowym. Pierwszym z nich, była *Nauka o polityce*, wydana w 1998 roku w WAT dla podchorążych. Z punktu widzenia akademickiego środowiska wojskowego, w przypadku którego studia były ukierunkowane na profil techniczny, podręcznik ten spełniał istotną rolę w edukacji politologicznej przyszłych oficerów Wojska Polskiego. Po latach, w 2003 roku, jego miejsce zajął podręcznik opublikowany pod redakcją naukową Profesora Józefa Tymanowskiego pt. *Nauka o państwie*

i polityce, który wszedł do kanonu podręczników do nauki o państwie i polityce. Nie sposób pominąć zasług Szanownego Jubilata w popularyzacji politologii i nauk o bezpieczeństwie. Był on mianowicie redaktorem naukowym i współautorem wydawnictw o charakterze ogólnopolskim, jak i międzynarodowym, jak np. *Procesy europeizacji Ukrainy w wybranych obszarach*, wydanej w Kijowie w 2016 roku. Profesor Józef Tymanowski nawiązywał kontakty z zagranicznymi ośrodkami naukowymi na Ukrainie, na Białorusi, w Rosji, Azerbejdżanie oraz w Kazachstanie. Efektem tych kontaktów były wspólne publikacje naukowe, niezwykle cenne z punktu widzenia różnorodnego narodowego poglądu na kwestie bezpieczeństwa, ładu międzynarodowego czy zakresu i charakteru przemian systemowych. W 2012 roku przeprowadził wykłady na trzech uczelniach w Mińsku na Białorusi, co przyczyniło się do współpracy naukowej i wydawniczej. Szanowny Jubilat był także otwarty na działalność ekspercką. W 2018 roku na zamówienie Biura Analiz Sejmowych zrealizował temat pt. *Zmiany w narracji pamięci na Ukrainie - konsekwencje dla Polski i stosunków międzynarodowych*.

Szanowny Jubilat obok rozwoju naukowego, aktywności wydawniczej oraz eksperckiej, angażował się na rzecz rozwoju Instytutu Europeistyki oraz Katedry Studiów Wschodnich. W okresie 2012-2020 pełnił obowiązki kierownika Zakładu Europejskich Studiów Subregionalnych. Był inicjatorem i organizatorem wielu konferencji ogólnopolskich jak i międzynarodowych. Dla członków Zakładu był zawsze Szefem, który wspierał i pomagał, zachęcał i bronił, jeśli tego wymagały okoliczności.

Pan Profesor Józef Tymanowski zawsze miał bardzo dobry kontakt ze studentami. Potrafił rozbudzać w nich zainteresowania naukowe. Był opiekunem naukowym Studenckiego Koła Młodych Dyplomatów oraz Studenckiego Koła Współpracy Polska-Wschód, które aktywnie organizowały liczne konferencje naukowe zarówno o wymiarze ogólnopolskim, jak i międzynarodowym.

Profesor Józef Tymanowski równoległe z karierą naukową prowadził działalność dydaktyczną. Początkowo realizował zajęcia w formie ćwiczeń i konwersatoriów, następnie wykładów, wykładów monograficznych, seminariów licencjackich, seminariów magisterskich oraz doktoranckich. Obejmowały one zagadnienia z zakresu polityki bezpieczeństwa państw obszaru poradzieckiego, oraz procesów przemian zachodzących w tym obszarze, ze szczególnym uwzględnieniem bezpieczeństwa energetycznego. Wypromował sześciu doktorów, a obecnie sprawuje opiekę nad kolejnymi dwoma. Warto podkreślić, że dwie osoby, których promotorem był prof. dr hab. Józef Tymanowski, zdobyły pierwsze miejsce w konkursie prac doktorskich, zorganizowanych przez Polskie Towarzystwo Studiów Eu-

ropejskich. Prof. J. Tymanowski jest także recenzentem dziewięciu dysertacji doktorskich oraz siedmiu rozpraw habilitacyjnych.

Szanowny Jubilat był wielokrotnie nagradzany przez Jego Magnificencję Rektora Uniwersytetu Warszawskiego zarówno za działalność naukową, jak i organizacyjną.

Profesor Józef Tymanowski współpracuje z ośrodkami naukowymi w całej Polsce i za granicą. Pełni funkcję Przewodniczącego Rady Naukowej Stowarzyszenia Współpracy Polska – Wschód.

Wykaz ważniejszych prac Jubilata

Monografie:

Bezpieczeństwo państw i narodów w procesie integracji europejskiej, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2002, 261 ss.

Nauka o państwie i polityce, Wyższa Szkoła Humanistyczno-Ekonomiczna w Łodzi, Łódź 2003, 232 ss.

Sąsiedzkie państwa wschodnie w polskiej polityce bezpieczeństwa, Wydawnictwo Adam Marszałek, Toruń 2009, 474 ss.

Ukraina między Wschodem a Zachodem, Wydawnictwo WDiNP UW, Warszawa 2014, 216 ss.

Rola i znaczenie Republiki Białoruś we współczesnej Europie, Wydawnictwo Naukowe Adam Marszałek, Toruń 2017, 245 ss.

Artykuły w czasopismach:

Kultura polityczna w okresie transformacji, „Wojsko i Wychowanie 1997, nr 10, s. 43-46.

Bezpieczeństwo europejskie u progu XXI w., „Zeszyty Naukowe. Socjologiczne aspekty bezpieczeństwa narodowego” (red. T. Leczykiewicz, Z. Zagórski), Wydawnictwo Naukowe WSO Wrocław 1999 r., s. 45-53.

Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie, „Edukacja europejska w szkole. Dwumiesięcznik dla nauczycieli” 2000, nr 2, s. 83-94.

Rosja w polskiej polityce bezpieczeństwa, „Zeszyty Naukowe WSHE w Łodzi” 2003, nr 2(34), s.77-87.

Rosja -Białoruś-Ukraina w polskiej polityce bezpieczeństwa, w: „Zeszyty Naukowe” 2003, nr 2 (51), AON, s. 232-245.

Metodologiczne aspekty badania sąsiedzkich państw wschodnich w polskiej polityce bezpieczeństwa, „Przegląd Europejski 2010, nr 2(21) 2010, s. 57-80.